



LÄNSSTYRELSEN  
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten  
Linnea Bertilsson  
Naturvårdshandläggare

BESLUT  
2014-12-01

Diarienummer  
511-33449-2012

Sida  
1(12)

Enligt sändlista

## Förordnande om utvidgat strandskydd i Mariestads kommun

### Innehåll

Beslut om utvidgat strandskydd enligt 7 kap. 14 § miljöbalken  
Ärendets handläggning  
Inkomna yttranden  
Skälen för beslut  
Upplysningar  
Kungörelse  
Hur man överklagar

### Bilagor

Bilaga 1. Beslutskartor  
Bilaga 2. Samrådsredogörelse  
Bilaga 3. Sändlista  
Bilaga 4. Besvärshänvisning, blankett 04

## Beslut

Länsstyrelsen förordnar att de sjöar som anges nedan omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

### Strandskyddsområde 300 meter

Vänern

### Strandskyddsområde 200 meter

Vristulven

Ymsen

Östen

Områden där strandskyddet upphävts i samband med detaljplan eller som saknar strandskydd pga. att området var planlagt 1975 (och där planen fortfarande gäller), berörs inte av beslutet. Om sådana detaljplaner upphävs eller ersätts så inträder utvidgat strandskydd enligt avståndsangivelse i detta beslut. Sådana områden redovisas särskilt som "anpassad gräns" på bifogade kartor, bilaga 1.1-1.66.

I vissa områden har anpassning av strandskyddsgränsen gjorts, med hänsyn till vägar, befintlig bebyggelse, speciellt höga naturvärden och dylikt. Dessa områden redovisas särskilt som "anpassad gräns" på bifogade kartor, bilaga 1.1-1.66.

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808). Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas. Under förutsättning att beslutet vinner laga kraft upphäver Länsstyrelsen sitt beslut den 26 juni 1975 om strandskyddsområden i Skaraborgs län, i den del det gäller utvidgat strandskydd i Mariestads kommun.

## Ärendets handläggning

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsbestämmelser i kraft. Efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen, 7 kap. 14 § miljöbalken. Avsikten är enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen att Länsstyrelsen ska se över områden med utvidgat strandskydd.

Berörda myndigheter har, med stöd av 25-26 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut. Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har, genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar, Göteborgs-Posten, Borås tidning, Dalslänningen och Skaraborgsbygden under v. 16 2013, enligt 24 § i samma förordning som ovan, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut.

## **Inkomna yttranden**

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till utvidgat strandskydd i Mariestads kommun. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 2. Yttrandena i sin helhet finns i detta ärendes akt.

Mariestads kommun önskar ett differentierat strandskydd kring Vänern i syfte att stimulera en positiv landsbygdsutveckling. Kommunen är villig att bistå med kompletterande kunskap och underlag. Ett visst strandskyddsområde på ett antal hundra meter kring en hel sjö är tydligt och lättkommunicerat, men samtidigt trubbigt och svåraccepterat om inte syftet är uppenbart. Kommunen har inget att erinra vad gäller övriga sjöar.

Skaraborgs Naturskyddsförening betonar vikten av långsiktighet i de förestående strandskyddsbesluten, och förordar att Länsstyrelsen beslutar om fortsatt utvidgat strandskydd för de sjöar som har det idag.

Friluftsförbundet lokalförbundet i Mariestad anser att tillgången till natur i anslutning till sjöar är av stor betydelse för möjligheten att idka friluftsliv. Det är stor skillnad på om en byggnad ligger 300 meter från strand jämfört med 100 meter. I sistnämnda fallet uppfattar man störningsmomentet som mycket större. För Mariestads del torde åtagandet att ingå i ett Biosfärområde innebära ett särskilt ansvar att värna om strändernas tillgänglighet. Friluftsförbundet anordnar aktiviteter i samtliga berörda sjöar både sommar- och vintertid. Länsstyrelsen bör vara restriktiv med att minska strandskyddet.

LRF Västra Götalands län anser att det generella skyddet på 100 meter tillgodoser mycket väl de ändamål som strandskyddet är satt att bevaka, samt påpekar att den nya strandskyddslagen syftade till att stärka strandskyddet i områden med högt exploateringsstryck, och sänka skyddet i andra områden. LRF anser vidare att beslutet ska vara väl förankrat hos markägare och kommuner, att jordbruksverksamhet är viktigt för att hålla markerna öppna och att Länsstyrelsen inte får göra en alltför strikt tolkning av vad som klassas som näringsverksamhet i undantagen för areella näringar, att utökad strandskydd inte ska omfatta områden där det redan finns samlad bebyggelse samt att dubbelskydd av områden bara medför ökad byråkrati.

## **Skälen för Länsstyrelsens beslut**

### **Bestämmelser**

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap. 14 § miljöbalken).

Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap. 13 § miljöbalken).

### **Allmänna överväganden i fråga om utvidgat strandskydd**

Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdets värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. Riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. Kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. Grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. Välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. Tätortsnära strövområden, eller
7. Ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga för alla enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Detta är av nationellt och regionalt långsiktig karaktär. Strandskyddet ska möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap. miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet kring sjöar. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden för strandskyddet. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterszonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de sjöar som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Stockholms Regionplane- och trafikkontor har gjort flera utredningar om hur man kan mäta kvaliteter i friluft- och rekreationsområden. Det vanligaste önskemålet med att vistas i naturen är att uppleva lugn och ro. Områdena ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att avståndet till störande exploateringar är mellan 200 och 300 meter. Länsstyrelsen bedömer därför att det är viktigt att vid sjöar som har dokumenterade värden utvidga strandskyddet i syfte att säkerställa upplevelsevärden för allmänheten och friluftslivet. På så sätt kan större sammanhängande strandnära strövområden eller områden med andra höga upplevelsevärden bevaras för framtiden utan påverkan från närliggande bebyggelse.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket att utnyttja kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid sjöar med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till kusten och insjöar som utgör populära turistmål.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som vär-

dena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Länsstyrelsen ser därför sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

Kring vissa sjöar är stränderna bitvis så flacka att marken där under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför är tidvis begränsad. Exploatering utanför hundrameterszonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Utbyggnad av bebyggelse och infrastruktur i områden som tidigare varit oexploaterade ger också upphov till övergödande utsläpp. Ny exploatering som placeras nära vattnet medför en framtida risk för ökade näringshalter i våra sjöar till följd av mindre självrening jämfört med ny exploatering som placeras längre från vattnet. Ökade utsläpp av övergödande ämnen är ett hot mot vattenkvaliteten i ekologiskt känsliga områden samt mot de arter som gynnas, eller till och med är beroende, av näringsfattiga förhållanden. Ett utvidgat strandskydd motverkar ökade utsläpp, och är nödvändigt för att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet i sådana områden.

#### *Strandskyddets omfattning*

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna ges till stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet. Den typen av exploateringar skulle hindra allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet, och även påverka strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med ett utvidgat strandskydd på land ska följas av ett utvidgat skydd även ut i vattnet.

I vissa fall anser Länsstyrelsen att det är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av det utvidgade strandskyddet. I vissa fall kan dock ett område utgöra en viktig passage till ett strandområde, även om det redan idag är bebyggt. Därför måste en bedömning av ett områdes värde för strandskyddets syften göras i varje enskilt fall.

### *Strandlinjen*

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I illustrationskartorna som bifogas beslutet används fastighetskartans ml-skikt från den 21 oktober 2010 som strandlinje.

### *Miljömål*

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljömålen ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt, samt ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas. Även målet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” berörs.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav. Det kan även vara nödvändigt för att inte bryta mot en miljö kvalitetsnorm eller för att motverka att vattnet inte uppnår god ekologisk status.

### **Motiv för utvidgning**

#### **Ymsen (bilaga 1.5, 1.9 och 1.16)**

##### *Värdebeskrivning*

Sjön Ymsen är belägen på gränsen mellan kommunerna Mariestad och Töreboda.

Sjön är grund och näringsrik med en hög fiskproduktion, och har även höga värden för fågellivet med arter som bland annat kungsörn, bivråk, tjäder, trana och ljungpipare. Sjön kantas i norr och söder av två stora mossar, Fredsbergs mosse och Jula mosse. Även mossarna rymmer höga naturvärden och har stor betydelse för sjöns utveckling.

Sjön omfattas av landskapsbildsskydd, samt har pekats ut som riksintresse för naturvård. Fredsbergsmossen norr om sjön utgör även natura 2000-område enligt både art- och habitat- samt fågeldirektivet. Kring sjön finns även strandängar samt ett flertal skogsområden med höga naturvärden. Sjön har även värden för friluftslivet, och används bland annat för fiske och bad.

##### *Länsstyrelsens bedömning*

Ymsen med strandområden har höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

### **Vänern (bilaga 1.6-1.8, 1.10-1.15 och 1.17-1.66)**

#### *Värdebeskrivning*

Vänern är Sveriges största sjö och Europas tredje största sjö. Den har 22 000 öar och skär, samt norra Europas största sötvattensskärgård, med över 50 arter av häckande sjö- och våtmarksfåglar. Vänern omfattas i sin helhet av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. 2 § miljöbalken, där turismens och friluftslivets intressen särskilt ska beaktas. Vänern är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten för både natur och fiske, och är även av riksintresse för yrkesfisket.

Vänern, som brukar benämnas som ett "innanhav", har en mångformig och naturskön kust med mycket goda möjligheter till rekreation och friluftsliv. Särskilt viktiga områden för friluftslivet är skärgårdsområden, sandstränder och badplatser. Flertalet besökare vill uppleva storslagna vyer och orörd natur och skärgårdsområden som är relativt tysta. Vänern besöks året om av långväga gäster och närboende som vill promenera, fiska, paddla, bada eller åka båt. Sportfisket är stort i hela Vänern under stora delar av året och fågel-skådning är också populärt. Under vintern utnyttjas sjön av många för långfärdsskridskor och isfiske. Vid flera platser kring Vänern ordnas skärgårds-turer för besökarna.

Vänern är mycket värdefull för växt och djurlivet. Det finns ett antal speciellt värdefulla naturområden i Vänern, dessa är följande;

- Grunda vikar och skärgårdar
- Sandstränder
- Öppna strandängar
- Stora sammanhängande vassområden
- Å- och älvmyningar och strömmande vattendrag
- Lövsumpskogar
- Skärgård med gammal skog och/eller bergsbranter
- Kala eller sparsamt beväxta holmar och skär

De flesta av de särskilt värdefulla naturmiljöerna hotas dessvärre av igenväxning och ny bebyggelse som försämrar eller minskar områdena.

Omkring 270 hotade och sällsynta arter är knutna till Vänern. Speciellt viktiga är följande ansvarsarter (arter där Vänern har en stor del av Europas bestånd och därmed ett speciellt ansvar för dess överlevnad): Ursprunglig sjölevande lax och öring, fisken asp, fiskgjuse, fisktärna, storlom, rördrom, strandbräsma och grönskära. Den årliga inventeringen av Vänerns fågelskär ingår i den regionala miljöövervakningen i Vänern, som bedrivs i samarbete mellan länsstyrelserna i Värmland och Västra Götaland samt Vänerns vattenvårdsförbund, och bekräftar Vänerns särskilda betydelse för fågellivet. Ett tjugotal arter upptagna i bilaga 1 till Fågeldirektivet häckar i Vänerns strandområden. Vänerskärgårdarna är mycket rika på häckande fåglar, inklusive flera rödlistade arter, samt fisktärna och storlom, vars populationer är av internationell betydelse. Vänerns kuster och skärgårdar är dessutom mycket viktiga områden för fiskgjuse och havsörn, och i näringsrika vassviker förekommer rördrom, småfläckig sumphöna och goda bestånd av brun



kärrhök. Bergsbranter i sjöns närhet är viktiga häckplatser för mycket sällsynta arter, i synnerhet berguv och pilgrimsfalk, arter vars population i området bör beredas möjlighet att växa. Rovfåglar är störningskänsliga och beroende av relativt oexploaterade skogsområden till boplatser mm.

I den del av kuststräckan som ligger i Mariestads kommun ligger Kalvös skärgård, Brommö skärgård och Surö bokskog, som alla utgör både naturreservat och natura 2000-område; naturreservaten Onsö, Hästhagen, Hulan och Furnäs udde; natura 2000-området Baggesten samt flera öar som utgör fågelskyddsområden. Kuststräckan är även i sin helhet utpekad som riksintresse för friluftsliv, samt delvis även som riksintresse för naturvård och kulturmiljövård.

#### *Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning*

Exploateringstrycket utmed Vänerkusten är högt, i många områden är det redan idag svårt för besökare att ta sig fram till vattnet, samtidigt som sjön och dess strandområden har både stora rekreativvärden och värden för växt- och djurliv i synnerhet fågellivet. Omfattande bebyggelse utanför hundrameterszonen skulle riskera att försämra tillgängligheten till strandområdena och skada värdena för växt- och djurlivet. Dessutom är det värdefullt att skydda Vänerkustens upplevelsevärden från påverkan från närliggande bebyggelse. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter kring sjön är nödvändigt för att på lång sikt säkra Vänerkustens stora rekreativvärden och sjöns värden för växt- och djurlivet. Strandskyddslinjen har dock i viss mån anpassats efter befintliga bebyggelsegrupper och större, avskiljande vägar och järnvägar.

#### **Östen (bilaga 1.2 och 1.4)**

##### *Värdebeskrivning*

Sjön Östen är belägen på gränsen mellan kommunerna Mariestad, Skövde och Töreboda. Sjön är en grund lerslättsjö med näringsrikt vatten och rikligt med vegetation. Sjön är en av landets mest värdefulla fågelsjöar då den utgör en viktig häckningslokal samt rastlokal under fåglarnas flyttning vid såväl vår- som höststräcken. Några arter som finns här är brushane, rödspov, rödbena, småfläckig sumphöna och gräshoppsångare. Kring sjön finns även naturbetesmarker och strandängar med bitvis värdefull flora.

Sjön har även höga värden för friluftslivet, med vackra omgivningar och höga upplevelsevärden.

Sjön med strandområden utgör naturreservat och natura 2000-område enligt fågeldirektivet. Sjön med strandområden har även pekats ut som riksintresse för naturvård. Odlingslandskapet kring sjön har pekats ut som nationellt och regionalt värdefullt, samt har bitvis pekats ut som riksintresse för kulturmiljövård. Östen med strandområden utgör även RAMSAR-område pga. dess värde som livsmiljö för våtmarksfåglar.

#### *Länsstyrelsens bedömning*

Östen med strandområden har höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

#### **Vristulven (bilaga 1.1 och 1.3)**

##### *Värdebeskrivning*

Sjön Vristulven ligger på gränsen mellan kommunerna Mariestad och Skövde. Sjön är en näringsfattig skogssjö med vildmarkskaraktär. Den har höga upplevelsevärden och värden för det rörliga friluftslivet. Sjön används populärt för bland annat bad, kanoting, fiske och skridskoåkning. Kring sjön finns stigar och anlagda grillplatser.

Sjön har även höga värden för fågellivet, med bland annat häckande fiskgjuse, häger, lärkfalk och storlom. Nordost om sjön ligger Slättemossen, som även den har höga värden för fågellivet. Ett naturligt bestånd av flodkräfta finns också i sjön.

Norra delen av Vristulven med strandområden är naturreservat pga. de höga värdena för friluftslivet samt djur- och växtlivet. Flera öar i sjön utgör även fågelskyddsområden. I norr, vid Dyrenäs, samt i väster, vid Lindberg, finns två mindre natura 2000-områden.

#### *Länsstyrelsens bedömning*

Vristulven med strandområden har höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

#### **Bemötande av inkomna yttranden**

Vad gäller önskemålen om differentiering av strandskyddet kring Vänern så har Länsstyrelsen i begränsad omfattning gjort en sådan. Det gäller dock enbart områden som avskärs av större väg/järnväg eller områden med större bebyggelsegrupper där strandskyddet redan har förlorat i värde. Många av de värden som finns kring Vänern är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allmänhetens tillgång till strandområdet och förhållandena för växt- och djurlivet.

I strandskyddslagen finns numera verktyg för att stimulera utvecklingen av landsbygden (7 kap. 18 § d-e miljöbalken). Särskilda LIS-områden får pekats ut av kommunen i syfte att möjliggöra exploatering i strandnära lägen som

främjar den ekonomiska utvecklingen. Länsstyrelsen anser dock att dessa verktyg är tillräckliga och att det inte är lagstiftarens intention att strandskydd ska minskas i samband med denna översyn i syfte att stimulera landsbygdsutvecklingen.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att Vänern har getts en särställning i strandskyddslagstiftningen, då det står att särskild restriktivitet vad gäller utpekande av LIS-områden ska iakttas med hänsyn till de normalt höga värden för strandskyddet som finns här. Länsstyrelsen anser att det finns mycket starka motiv för att sjön som helhet ska ha ett utvidgat strandskydd till 300 meter.

De allra flesta sjöar som omfattas av strandskydd i länet har generellt strandskydd om 100 meter. Utvidgat strandskydd gäller bara i områden som är extra skyddsvärda med hänsyn till strandskyddets syften. Att minska strandskyddet till 100 meter vid samtliga sjöar i länet riskerar att leda till fragmentering av strandområdena, med följderna att allmänhetens tillgång till strandområdena generellt skulle minska samt att förhållandena för växt- och djurliv skulle försämrats. Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd vid uppräknade sjöar, med de motiveringar som angivits i besluten är nödvändiga för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften. Strandskyddslagens inriktning om anpassning efter lokala förhållanden vad gäller bl.a. exploateringstryck gäller framförallt kommunernas möjlighet att peka ut s.k. LIS-områden, där lättnader i strandskyddet ska gälla till förmån för landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen väger in frågor som framtida exploateringstryck i bedömningen om utökad strandskydd behövs i ett område. Även i kommuner som i stort har ett lågt exploateringstryck kan det dock finnas intresse av att bygga strandnära fritidshus mm i specifika områden. Länsstyrelsen anser att de möjligheter som de i lagen inskrivna verktygen för landsbygdsutveckling medför är tillräckliga och att det inte är lagstiftarens intention att strandskydd ska minskas i samband med denna översyn enbart i syfte att stimulera landsbygdsutvecklingen.

Länsstyrelsens bedömningar av dispensansökningar och undantag för areella näringar måste följa den praxis som utvecklas kring lagstiftningen. Vare sig lagstiftning eller praxis kan påverkas i samband med detta beslut.

### **Intresseprövning**

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark- och vatten. Förslaget avviker dock inte stort från strandskyddets omfattning i Mariestads kommun i dagsläget. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att förordnandet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

## Upplysningar

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt.

## Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med övriga kommunvisa beslut i Västra Götalands län, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Göteborgs Posten, Bohusläningen, Strömstads Tidning, Lysekils-Posten, Dalslänningen, Skaraborgsbygden och Borås tidning.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm.

## Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär 04.

I detta ärende har Länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårds- handläggare Linnea Bertilsson har varit föredragande. Att Naturvårdsdirektör Sven Swedberg, Karin Slättberg för Samhällsbyggnadsenheten, Jan Gustafsson för Vattenvårdsenheten, Karolina von Mentzer för Kulturmiljöenheten, Torbjörn Johnson för Landsbygdsenheten och Anna Roslund för Rättsenheten har deltagit intygas av Linnea Bertilsson.

*Lisbeth Schultze*

*Linnea Bertilsson*